

**TREBALL FINAL DE GRAU EN
MESTRE D'EDUCACIÓ
PRIMÀRIA**

**El paisatge de la Vall d'Uixó. Una
proposta didàctica en geografia**

Alumne: Borja Ignacio Chordà Carratalà

Tutor: José Vicente Gil Noé

Àrea: Didàctica de les Ciències Socials

Curs: 2017/2018

ÍNDEX

AGRAÏMENTS.....	3
RESUM.....	4
1- JUSTIFICACIÓ.....	5
2- INTRODUCCIÓ TEÒRICA. ESTAT DE LA QÜESTIÓ.....	7
3- METODOLOGIA.....	9
4- RESULTATS. PROPOSTA DIDÀCTICA.....	11
4.1 Descripció del context on s'aplicarà la proposta didàctica.....	11
4.2 Objectius.....	11
4.3 Alumnes als quals va dirigit.....	12
4.4 Continguts que es van a treballar.....	13
4.5 Competències treballades.....	13
4.6 Procediment.....	14
4.7 Recursos necessaris.....	14
4.8 Temporalització i Cronograma.....	14
4.9 Desenvolupament de les sessions.....	15
4.10 Avaluació.....	20
5- CONCLUSIONS.....	21
6- BIBLIOGRAFIA	23
7- ANNEXOS.....	24

AGRAÏMENTS

En primer lloc m'agradaria donar les gràcies a la que ha sigut la meua tutora de pràctiques Loli perquè ella me va obrir el camí a treballar amb altres mètodes diferents al llibres de l'escola i me va ensenyar els gran avantatges que provoca treballar en materials i recursos diferents. Ella ha sigut la meua font d'inspiració a l'hora de realitzar la metodologia d'aquest treball. També he de nomenar als meus alumnes de pràctiques ja que amb ells vaig començar el meu procés d'ensenyament-aprenentatge i per ells m'he decantat a l'hora de concretar un nivell curricular d'aquest treball.

També hi han dos col·legis que m'han servit d'inspiració i als quals els estic molt agraït que són en un primer moment el C.E.I.P. Sant Vicent Ferrer i el col·legi públic Benavites-Quart de les valls, el primer és on he tingut el plaer de conèixer gent meravellosa que m'ha inspirat en la proposta i el segon perquè és el col·legi del meu poble on conec diversos mestres que m'han ajudat i explicat com funciona un col·legi sense llibres i que basa la seua metodologia en un aprenentatge per projectes.

És important considerar totes aquelles persones que tenen una gran devoció per l'ensenyament i comparteixen els seus treballs i els seus estudis per enriquir-nos de vocabulari i coneixement. Per últim, donar les gràcies al meu tutor pel seu compromís, pels seus consells, per les seues indicacions i pel seu ensenyament. Degut al meu treball i la seua ajuda ha sigut possible aquesta proposta.

RESUM

És important conèixer el paisatge local del poble on vius i què millor manera d'aprendre'l que siguin els xiquets qui proposen part dels continguts que els serviran per formar-se respecte al patrimoni local. El TFG té com a objectiu principal la implantació d'una millora didàctica de la pràctica educativa a l'àmbit de la geografia, englobada dins les ciències socials, no obstant, té un caràcter transversal ja que s'incorporen continguts d'altres assignatures. El TFG que s'exposa a continuació és un mètode per poder treballar i dotar de significat al paisatge local de la Vall d'Uixó. S'analitzen els paisatges a l'aula, donant responsabilitat i llibertat a l'alumnat del primers curs de primària i oferint les TIC, el treball en grup i la interdisciplinarietat com a mitjà per poder fer un aprenentatge significatiu, tenint com a resultat final un mural d'eines tecnològiques molt entretingudes.

Finalment, aquesta proposta es basa en la realització de 8 sessions dividides en tres fases: fase d'iniciació, on es produeix una introducció del tema i una pluja d'idees, fase de desenvolupament, on aprendran els continguts bàsics i la fase de síntesi, on faran una excursió i un joc grupal per veure allò que han adquirit. L'avaluació serà continuada i processual mentre que la metodologia serà activa i participativa.

Paraules clau: paisatge, ciències socials, Vall d'Uixó, TIC, interdisciplinarietat.

1- JUSTIFICACIÓ

El present treball està basat en l'elaboració d'una proposta didàctica innovadora respecte al paisatge de la Vall d'Uixó, dins de l'àrea de les ciències socials en l'àmbit de la geografia. L'elecció del tema de les ciències socials dins de la gran varietat de temes va ser personal, aquesta assignatura sempre m'ha resultat atractiva, de molt interès i crec que es poden fer coses diferents a la resta per tal d'aconseguir un aprenentatge diferent. També tenia clar que volia treballar algun aspecte de la Vall d'Uixó perquè és un poble proper a la zona on visc i a més, és la zona on he pogut desenvolupar i gaudir les pràctiques de tercer i de quart curs de magisteri. Aquests dos aspectes van ser una decisió íntima amb l'objectiu d'investigar, recercar i buscar informació per tal d'ampliar el meu coneixement respecte a aquesta zona.

El TFG va encaminat a proposar diferents activitats didàctiques per conèixer el mateix poble on va a ser impartit, és a dir, seria una proposta didàctica a la Vall d'Uixó on els xiquets van a conèixer més coses sobre el seu poble. Elaborar un projecte del paisatge és oferir als xiquets i xiquetes veïnes de la localitat una visió dels llocs més importants que tenen al seu voltant, promocionar un espai local amb l'objectiu que en un futur coneguen com es distribueix el seu entorn i els permeta crear experiències positives, afavorir la comprensió i familiarització del medi en que viuen, a desenvolupar una actitud positiva de respecte i conservació de l'entorn més pròxim. Tot açò es treballa a través de la interdisciplinarietat d'àrees fomentant també la utilització de noves tecnologies com a recurs per obtenir informació.

El fet d'encaminar-ho així és perquè crec que es dóna molta informació i molts coneixements a nivell global, estudiem la geografia o la història d'Espanya i del món, en canvi del nostre poble no sabem moltes coses, només allò que ens conten o que llegim pel nostre compte. Adonar-se del patrimoni que tenim i saber d'on venim resulta important i és un aspecte que deuria d'estar present al currículum de primària, crec que falten continguts respecte al patrimoni local. De la Banda (2005) ens diu:

Sin embargo, en el plano educativo observamos que no se recoge en los planes de estudios de ninguna etapa los conocimientos referentes al patrimonio que los alumnos perciben en su entorno social. Por ello planteo la necesidad de incluir en los diseños curriculares el conocimiento y la valoración del patrimonio local en todas sus versiones.
(p.87)

Una vegada pensat el tema de manera ampliada, calia concretar-lo i buscar la columna vertebral del treball. Amb l'ajuda del meu tutor, vàrem arribar a la conclusió que podia enfocar-ho a la part del paisatge, de manera que el projecte es centra en conèixer els tipus de paisatge que trobem a la Vall d'Uixó i a partir d'aquests tipus de paisatge poder adaptar una sèrie d'activitats orals i empíriques que treballen aquest contingut reforçades amb continguts d'altres matèries.

Me va parèixer molt bona idea perquè el paisatge és un element molt condicionant, a partir de les diferents elements que té una zona o un territori, es porta un tipus o altre de vida, es fa certes activitats o altres, hi ha més o menys turisme, el que vull destacar és la importància que té el paisatge per a la societat i és interessant tindre la possibilitat de treballar el paisatge del teu propi poble al col·legi, i si a més es fa de manera motivadora per tal d'aconseguir una major implicació i participació, els resultats seran positius i favorables. Considere que a partir del paisatge d'un territori podem entendre tot allò que ens envolta com la història, la cultura, el turisme, les professions i demés, per això el fet d'abordar este tema és interessant. Troitiño (1998) afirma que: «El territorio de lo local es, ante todo, cultura, relaciones sociales, identidad, patrimonio, representación, etc. El territorio es una construcción social, el resultante de un largo proceso de intervención del hombre sobre el Medio» (p.95).

Me centre en treballar un contingut així perquè apareix específicament al currículum de primària i s'ha de treballar d'una manera o d'una altra, a més crec que és un contingut que pot ser la clau per arribar a nous coneixements a partir d'altres que ja coneixen. Fer una proposta didàctica a partir d'aquest contingut millora aspectes de la pràctica educativa del docent i de l'alumnat perquè és un tema que motiva l'aprenentatge ja que es parla de coses que l'alumne coneix, fomenta l'autonomia, la creativitat i l'esperit crític perquè el xiquet pren decisions en certs moments, té la possibilitat de corregir-se el treball que ha realitzat prèviament i aprendre dels errors de manera individual i finalment millora també les capacitats cognitives i socials mitjançant l'intercanvi d'idees i la col·laboració gràcies al treball en grup de manera cooperativa.

A nivell d'aula, els continguts que formaran aquesta proposta didàctica del paisatge van a estar adaptats al primer curs de primària ja que és el nivell de la classe que he tingut en la meua estada del pràcticum II i d'altra banda perquè considere que conèixer el teu poble ben aviat és crear un coneixement i un sentiment molt proper que reforça el sentit d'identitat. Les primeres aproximacions al patrimoni local han de fer-se a les primeres edats per poder apropar-se, més tard, a un patrimoni global.

Per últim, a l'hora de pensar, plantejar i executar les activitats que es proporcionen en aquesta proposta didàctica, intente basar-me en un primer moment en la interdisciplinarietat, és a dir, treballar i fer activitats d'altres matèries a partir dels continguts de l'àrea de les ciències socials. Cada volta que es treballes un contingut de l'àrea de ciències socials podem completar-ho amb exercicis de matemàtiques, de llengua de ciències naturals o d'educació en valors. És imprescindible que unim i relacionem certs coneixements d'altres assignatures i no que cada una funcione de manera independent a la resta, d'aquesta manera l'aprenentatge serà més fort i sòlid. Pérez i Setién (2008) afirmen que: «La interdisciplinarietàad implica cierta razón de unidad, que diversas disciplinas aporten conceptos, problemas y métodos, para ayudar a desentrañar las distintas dimensiones de la realidad social» (p.1).

2- INTRODUCCIÓ TEÒRICA: ESTAT DE LA QÜESTIÓ

A partir dels continguts de l'assignatura de ciències socials, els xiquets i xiquetes de la Vall d'Uixó van a conèixer els paisatges que els envolta, per això és imprescindible saber i conèixer més sobre les ciències socials, la geografia, la importància del paisatge i les propostes didàctiques innovadores que hi han sobre aquest tema a les escoles de la Vall d'Uixó.

Les ciències socials són les ciències que s'ocupen de les interaccions de l'ésser humà amb altres dins d'un sistema o societat, tenen moltes branques, Gross, Chapin i Messick (1983) diuen que: «Hay once conceptos clave que se aplicarían a la historia, la geografía, las ciencias políticas, la economía, la psicología, la antropología, para aplicar sus aportaciones a los saberes escolares» (p.32). Dins de les ciències socials de manera analítica, anem a estudiar la geografia que és la ciència que tracta l'estudi i descripció de la terra, del medi físic i humà. La geografia és alhora ciència humana i ciència de la natura, com una essència entre l'humà i el medi natural. Aquesta geografia com moltes altres assignatures es va impartir d'una manera memorística i descriptiva, característica principal de l'escola tradicional. Més tard es va consolidar com a assignatura obligatòria dins dels plans d'estudis a finals del s. XIX, però a primària no apareix com a assignatura, apareix dins de les ciències socials. (Sebastià, 2008, p.73).

La geografia com a didàctica se justifica en que ajuda al desenvolupament de la personalitat del xiquet a través de la seua integració en el medi social i físic en que viu. «El conocimiento geográfico ayuda a los niños a tomar conciencia de que existen diferencias en el mundo al tiempo que favorece el aumento de actitudes integradoras contribuyendo a desarrollar una educación en valores» (González, 2003, p.39). També va més enllà de la pròpia disciplina i serveix per a ajudar a un gran nombre d'àrees d'aprenentatge i experiències, la importància d'aquesta assignatura la defenen alguns autors, com Pinchemel (1989) que ens fa reflexionar i ens diu:

Nos parece normal que todos los niños deban aprender a leer, a escribir, a contar, a calcular, esto es a adquirir los medios para comunicarse con otras personas de manera que puedan preguntar y responder, que puedan escuchar y ser escuchados, que puedan hacer frente a las situaciones de la vida diaria, y con ello utilicen sus aptitudes y desarrollen su personalidad. ¿Es menos natural que los estudiantes deban aprender a desenvolverse eficazmente en el espacio, a desarrollar el hábito de considerar los aspectos espaciales de los problemas, de modo que puedan entender mejor el entorno donde viven? (p.7)

Els documents que determinen les àrees establertes en l'educació primària i on apareix l'assignatura de ciències socials són el Real Decret 126/2014, de 28 de febrer, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Primària i posteriorment en el DECRET 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel qual estableix el currículum i desplega l'ordenació general de l'Educació Primària a

la Comunitat Valenciana publicat en el DIARI OFICIAL DE LA COMUNITAT VALENCIANA (DOCV) el 7/07/2014. Per tant dins de la branca de ciències socials, s'estableixen quatre blocs de continguts: continguts comuns, el món en que vivim, viure en societat i les petjades del temps. Al tercer bloc trobem el paisatge, és un contingut que es dóna de manera global sense incidir en els paisatges propis de cada territori. El paisatge cada volta és més important en les nostres vides i va agafant força per part del patrimoni cultural, natural i també com a signe d'identitat, Martínez de Pisón (2009) considera: «El paisaje es un documento histórico, un documento cultural» (p.13).

En les escoles, l'interès pel paisatge arriba amb l'Escola Nova, la qual considera al xiquet, el centre del seu procés d'ensenyament i en el que el mestre és només un orientador. Agafa un valor didàctic extraordinari les experiències viscudes als llocs més propers, es pren com a punt de partida l'experiència dels xiquets a l'hora del procés d'ensenyament-aprenentatge i què millor manera que amb experiències de l'entorn per a que els xiquets tinguen una aproximació a allò que van a donar a l'aula, aquesta idea la defèn Bajo (2001) que diu:

Se parte de los preconceptos o esquemas cognitivos previos de los niños, en general, del conjunto de ideas, representaciones, disposiciones emocionales y afectivas, modos de acción que los niños han construido previamente y que traen a la escuela al comienzo de la Primaria. (p.51)

El paisatge té una característica molt interessant i és que conté un element globalitzador amb la resta de matèries curriculars, la qual cosa provoca que tinga un element interdisciplinari i que desenvolupe un gran nombre d'habilitats. «Presenta grandes ventajas didácticas, por tratarse de un elemento del medio motivador, estimulador de los sentidos, interdisciplinar, encubridor de misterios, globalizado, realista y concreto, útil para la clasificación de actitudes y la implicación en la acción» (Pedraza ,2010, p.117).

Finalment, és precís nomenar els antecedents que hi han respecte al paisatge d'aquest municipi, per això, després d'investigar i recercar diferents projectes, programacions, treballs i estudis per poder ajudar-me a realitzar la proposta, he de dir que no he trobat la casualitat de trobar projectes per a l'educació primària pel que fa al paisatge de la Vall d'Uixó, però sí en referència a altres pobles com el TFG de García (2014) anomenat *El paisaje en la educación primaria* a Palència, o articles que parlen de la importància del paisatges com *El valor del paisaje cultural como estrategia educativa* d'Hernández (2010). Dos treballs que tracten la geografia propera a la Vall d'Uixó i m'han paregut interessants i de gran ajuda són el TFG d'Alegre (2017) anomenat *La guía turística d'Almenara* i el TFG de Laparra (2017) anomenat *El nostre poble: La Llosa*. Hi han antecedents en referència a la didàctica de la història del municipi però en educació infantil com el TFG de Casasús (2017) anomenat *El patrimonio cultural en educación infantil: Historia, costumbres y tradiciones de la Vall d'Uixó*, i d'altres fora de l'àmbit educatiu com del poblat ibero-romà de la zona de Sant Josep o la empresa Segarra. També hi han treballs

d'alumnes com els de l'institut Eleuterio Pérez nomenat *El nostre poble, La Vall d'Uixó* on parlen d'allò que envolta al poble. Finalment, trobem autors que parlen de la història d'aquest municipi com el llibre escrit per Garcia (1932) anomenat *Historia de la Vall d'Uixó* o l'escrit per Navarro i Font (2015) anomenat *Els fils de la memòria* i d'altres que parlen del terreny com l'escrit per Font (2015) anomenat *Toponímia de la Vall d'Uixó*.

3- METODOLOGIA

La meua proposta de TFG és de tipus professionalitzador, és a dir, és un tipus de TFG que va encaminat a la millora de la pràctica educativa mitjançant la documentació, creació o desenvolupament d'una acció professional, en aquest cas és una proposta de millora educativa de l'àmbit de les ciències socials per impartir el paisatge. Les competències que pretenia assolir són aquelles que he après al pràcticum I i II i també les pròpies de l'ensenyament, de l'aprenentatge i de la formació que he tingut en aquest període de 4 anys.

La metodologia que he seguit per poder realitzar el treball ha sigut en un primer moment la d'especificar el tema perquè era difícil, de fet, al principi volia parlar del relleu però la manca d'informació i de referències bibliogràfiques va fer que me decantara pel paisatge. Posteriorment, vaig fer la de recerca d'informació de les ciències socials, de geografia i del paisatge per donar un sentit acadèmic al tema i a la proposta que volia fer, vaig buscar nombroses fonts d'informació com llibres, articles o documents per tal de millorar el meu coneixement respecte el paisatge i les metodologies a l'aula, llegir aquestes coses va ser el motiu pel qual vaig decidir també incorporar les TIC a la meua proposta. Per acabar, el contingut i el disseny de la proposta tenia clar que havia de ser interdisciplinària, per això vaig buscar autors que parlaren d'aquest tema.

Aquesta proposta didàctica és un conjunt d'activitats que sorgeix com una alternativa al llibre de text. Actualment l'escola es troba en un període de transició en el que cada volta hi han més canvis pel que fa a la manera tradicional de treballar amb els llibres de lectura, hi han escoles que han llevat els llibres del seu programa educatiu i basen el seu aprenentatge en projectes, també hi han d'altres que ho fan només amb algunes assignatures, de mode que les treballen amb projectes, fitxes o altre tipus de material didàctic. Algunes crítiques als llibres de text són habituals en autors com García (2007) que diu:

A mi juicio, son las técnicas de marketing y nunca la calidad de los mismos, lo que explica el uso masivo de los libros de texto, jamás deben probar las editoriales que los libros de textos han sido sometidos a un proceso de investigación propia. (p.26)

El mètode per portar a terme la intervenció a l'aula, es basa en una metodologia activa, participativa i globalitzada tenint en consideració les característiques i els coneixements que ja sap l'alumnat per a que es forme un aprenentatge significatiu i es puguin relacionar amb altres continguts diferents al contingut central. Els xiquets són els propis protagonistes del seu

aprenentatge de manera significativa i experimental, ells són els que han d'aportar idees sobre allò que volen aprendre de manera que seran escoltats i les propostes hauran d'adaptar-se per a agrupar-les dins dels continguts que volem treballar, Ribes (2008) defineix aquesta metodologia i diu: «Aquellos métodos, técnicas y estrategias que utiliza el docente para convertir el proceso de enseñanza en actividades que fomenten la participación activa del estudiante y lleven el aprendizaje» (p.6).

La proposta té un caràcter interactiu, ja que es dialoga durant el procés d'ensenyament-aprenentatge i es posen en comú les idees dels alumnes per tal de debatre i obtindre unes altres per arribar a un punt en comú, per això és important la pluja d'idees en la presentació del tema i en les activitats. L'alumne podrà expressar amb llibertat les seves opinions. Cal fomentar la seva imaginació i fer-lo més creatiu i espontani, orientant-lo en la superació de dificultats i acceptant que pot aprendre dels seus errors. La necessitat d'abordar els aspectes cognitius de l'alumnat per a que siguin els protagonistes de la construcció del seu propi coneixement a partir d'allò que saben o coneixen és una característica principal del constructivisme, Piaget (1986) en referència a la teoria del constructivisme, ens aporta que l'educació ha de tindre un caràcter global, partir de situacions reals i significatives, basades en els propis interessos de l'alumne i les seues vivències prèvies, en les quals els xiquets proposen, decideixen, manifesten els seus sentiments i investiguen les seues respostes.

Per a fer aquest aprenentatge significatiu, una bona eina és el treball cooperatiu, un instrument que compta amb una sòlida fonamentació i una bona validesa per a tractar nous reptes educatius. Johnson, Johnson i Holubec (1999) ens diuen que en un aula transformada en una petita «comunitat d'aprenentatge», l'aprenentatge cooperatiu és l'ús didàctic d'equips reduïts d'alumnes (el nombre oscil·la entre 3 i 5) per aprofitar al màxim la interacció entre ells amb la finalitat de maximitzar l'aprenentatge de tots. Altre concepte que es tracta al treball és la interdisciplinarietat perquè permet adquirir diferents coneixements de diferents àrees. Pozuelos (2007) parla d'una educació centrada en la interrelació natural com l'eix principal del treball escolar, ressaltant la no fragmentació del contingut en assignatures que marca el currículum, sinó per la lògica del tema que es tracta en eixe moment a l'aula.

Cal destacar que en aquest tipus de metodologies el paper del mestre és fonamental, ell ha de ser el que guie les activitats mitjançant preguntes i fent que els xiquets s'interessen en el perquè de les coses. Ha de ser actiu, facilitador i mediador. La proposta és flexible tenint en compte els diferents ritmes atenent a les necessitats pedagògiques de l'alumne, ocasionant oportunitats i contextos que li permeta avançar, enfortint el seu pensament i autonomia. És important la motivació i no donar continguts molt llunyans a l'alumne perquè es pretén aconseguir una il·lusió òptima per a aprendre.

Per fer servir aquesta alternativa educativa es van a utilitzar diferents materials i recursos didàctics per aconseguir els continguts i els objectius, entre altres trobem fitxes, vídeos, murals però un dels materials didàctics que ha agafat més força a la proposta són les noves tecnologies de la informació i de la comunicació (TIC), per eixe motiu els mestres i les mestres han d'adaptar-se al canvi que exigeix l'educació i incorporar al seu repertori més mètodes per impartir coneixements. Fernández (2008) ens aclareix que:

El profesorado manifiesta que el uso de las TIC tiene beneficios muy positivos para la comunidad escolar, su alta implicación con las TIC ha mejorado su satisfacción personal, el rendimiento en su trabajo y la relación con el alumnado, debido a la amplia gama de posibilidades que ofrecen. (p.67)

4-. RESULTATS. PROPOSTA DIDÀCTICA: EL PAISATGE DE LA VALL D'UIXÓ

4.1 Descripció del context on s'aplicarà la proposta didàctica.

Aquest treball didàctic en valencià s'ha fet amb la proposta de ser impartit a la Vall d'Uixó, és un municipi de la Comunitat Valenciana, situat a la província de Castelló i localitzat a la plana baixa. El poble està format per un centre històric que compren dos nuclis urbans tradicionals i uns barris perifèrics. La seua situació geogràfica és propera a la costa mediterrània quedant als peus de la Serra d'Espadà. Segons l'Institut Nacional d'Estadística (INE) té aproximadament 33.000 habitants dels quals la meitat són nascuts allí sent la quarta ciutat més gran de la província. Les condicions meteorològiques són pròpies del clima mediterrani caracteritzat per un dèficit hídric en la part càlida de l'any, per pluges estacionals i per temperatures moderades.

S'ha elaborat com a millora de proposta als col·legis de la Vall d'Uixó ja que les activitats tracten de paisatges propis d'aquest municipi, és la zona on he realitzat la meua estada de pràctiques en els últims dos anys i per això m'agradaria poder aportar material didàctic a qualsevol centre públic de la zona.

El P.E.C. del centres que he elegit, estableix els col·legis com uns col·legis públics, oberts a tothom, que respecten els principis democràtics, sense discriminacions de cap tipus. La llengua vehicular i d'aprenentatge d'aquestes escoles és el valencià, estudiant el castellà i l'anglès com a segona i tercera llengua.

4.2 Objectius.

La proposta didàctica pretén abordar el patrimoni local natural de la Vall d'Uixó i s'ha realitzat amb el principal objectiu que els xiquets del municipi de la Vall d'Uixó coneguen les diferents tipologies de paisatge del seu propi territori mitjançant una sèrie d'activitats tant dins com fora de classe. La proposta didàctica també està realitzada amb més objectius principals, com per exemple:

- Valorar i respectar críticament el paisatge.
- Promoure la participació activa dins de l'aula.
- Fomentar d'utilització de les TIC com a recurs didàctic.
- Despertar la curiositat i l'interès per allò que els identifica.
- Fomentar el treball cooperatiu i la creativitat a l'aula com un tipus d'aprenentatge.
- Motivar als xiquets a un aprenentatge significatiu mitjançant una metodologia flexible.
- Treballar la interdisciplinarietat i relacionar les diferents àrees a l'àrea de ciències socials.
- Posar en marxa la figura del mestre com a mediador.

A més, per treballar els continguts de l'àrea de ciències socials i de la resta d'àrees de manera més concreta, es pretén aconseguir uns altres objectius de manera específica que també els he tingut en compte per realitzar les activitats, com:

- Conèixer i identificar els paisatges propis del territori com les coves de Sant Josep, la muntanya Pipa o el riu Belcaire.
- Valorar la importància del paisatge de la Vall d'Uixó.
- Diferenciar en els paisatges els elements naturals d'aquells humanitzats.
- Reconèixer les infraestructures construïdes per l'ésser humà en un context natural.
- Distingir si un nom és femení o masculí.
- Escoltar i comprendre un conte. Reconèixer els personatges.
- Desenvolupar la capacitat comunicativa.
- Diferenciar entre éssers vius i éssers inerts.
- Comprendre les diferències entre els animals domèstics i salvatges.

4.3 Alumnes als quals va dirigit.

Va dirigit als alumnes del primer curs de primària, xiquets i xiquetes de 6 i 7 anys, en aquest cas a una classe de 25 alumnes. Pel que fa a les característiques psicoevolutives de l'alumne, els alumnes es troben en el període d'operacions concretes, caracteritzat per començar a tindre una visió més realista del seu entorn d'aprenentatge.

Un dels objectius a l'hora de realitzar les activitats de la proposta didàctica és que treballen per grups de manera cooperativa. La distribució habitual de l'aula és en forma de "u", a més, al mig es posen alguns voluntaris, que no castigats, amb l'objectiu de no parlar molt. Quan es realitzen treballs grupals la distribució canvia i formen grups.

4.4 Continguts que es van a treballar.

El principal contingut en que es basa la proposta és «Formas del relieve: montaña, valle, acantilado y playa. Paisajes de montaña, llanura y costa». Aquest és el contingut del segon bloc de l'àrea de ciències socials anomenat «El mundo en que vivimos». També es treballen més continguts en l'àrea de ciències socials com els estats en els que se presenta l'aigua en el món físic: vapor d'aigua, aigua líquida i gel, els components de la hidrosfera: oceans, mars, rius, glaceres i núvols, el medi natural: observació dels seus trets principals, els elements naturals i humans de l'entorn, la utilització d'estratègies per a potenciar la cohesió del grup i el treball cooperatiu, la planificació i gestió de projectes senzills i de manera guiada, a fi d'assolir objectius. Iniciativa emprenedora i finalment la iniciació a la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació per a buscar i seleccionar informació.

Altre pilar fonamental de la proposta didàctica és la interdisciplinarietat, per això també hem treballat altres continguts de la resta d'assignatures del primer curs com en la Llengua castellana que treballarem els continguts d'identificar categories gramaticals: el nom i l' adjectiu, el masculí i femení o els textos propis de la tradició literària: contes (segona sessió). Altres continguts treballats a l'àrea de ciències naturals són els éssers vius o les relacions dels éssers humans amb els animals (tercera sessió). A l'àrea de les matemàtiques també es treballa la identificació de formes rectangulars, triangulars i circulars (sessió 5). Finalment pel que fa a l'àrea d'artística i a l'educació en valors veiem que constantment estan expressant-se, dibuixant, creant o pintant i també mantenint converses pel que fa al comportament respecte els paisatges i les normes i les mesures que hem de tindre quan estem a la platja, a la muntanya o al carrer.

4.5 Competències treballades.

Al currículum queden establides les competències bàsiques que s'han de treballar a l'aula i que són l'eix vertebrador del procés educatiu, aquestes abasten les metodològiques, les personals, les comunicatives i les específiques per conèixer. El currículum orientat a l'adquisició de competències estableix que la finalitat de l'educació obligatòria és aconseguir que els xiquets i xiquetes adquireixin les eines necessàries per entendre el món en què estan creixent i posar les bases perquè esdevinguin persones capaces d'intervenir activament i crítica en la societat. Ser competents és esdevenir persones responsables, autònomes i integrades socialment, per exercir la ciutadania activa, incorporar-se a la vida adulta de manera satisfactòria i ser capaços d'adaptar-se a noves situacions i de desenvolupar un aprenentatge permanent al llarg de la vida. Les competències bàsiques que estableix el currículm de primària i que vaig a treballar són la competència matemàtica, la competència bàsica en ciència i tecnologia (CMCT), la competència d'aprendre a aprendre, la consciència i expressions culturals (CEC), la competència en comunicació lingüística (CCL), la competència digital, (CD), el sentit de la iniciativa i esperit emprenedor (SIE) i les competències socials i cíviques (CSC).

4.6 Procediment.

Este projecte es va a desenvolupar en 8 sessions, les quals han sigut distribuïdes en tres fases. En un primer moment, en la fase d'iniciació (sessió 1), anem a fer una pluja d'idees, analitzarem els coneixements previs de l'alumnat i farem una xicoteta introducció al que serà el tema de la proposta didàctica. Posteriorment, en la fase de desenvolupament (sessions 2, 3, 4 i 5) tindrà lloc una sèrie d'activitats per donar forma al nostre Aurasma que amb les explicacions farem efectiu l'aprenentatge explicat anteriorment. Finalment, en la fase de síntesi (sessions 6, 7 i 8) es realitzarà una eixida extraescolar a les coves de Sant Josep i també farem una revisió de tots els continguts que hem après amb un Kahoot per passar-ho bé i veure si els nostres alumnes han adquirit els coneixements pertanyents a les unitats.

La proposta didàctica té un caràcter especial i és que es tracta d'una proposta oberta i flexible per això si l'interès dels xiquets augmenta i volen ampliar-la amb un parell d'activitats més, ho podran fer sense cap tipus de problema ja que un aprenentatge basat en curiositats i interessos del alumnes és molt enriquidor. Les sessions estan distribuïdes en 1 hora i 30 minuts cadascuna perquè es donen per la vesprada i són dos classes juntes de 45 minuts cadascuna, a diferència del matí que són d'una hora cadascuna. Es dona una sessió de dues classes juntes per setmana, que són les hores que corresponen a aquesta assignatura.

4.7 Recursos necessaris.

Es deu fer una planificació respecte els recursos i els materials que se van a utilitzar al llarg de les sessions a classe ja que són el mitjà per a promoure aquest procés d'ensenyament-aprenentatge. Alguns dels recursos o materials utilitzats al llarg de les sessions són:

Recursos materials: llapis, goma, pintures, retoladors, tisores, cartolines, mural, pegament...

Recursos digitals: ordinador, tableta digital, mòbil, pissarra digital, projector, càmera i programes com el Kahoot o l'Aurasma.

Recursos del professor: fitxes, llibres, fotos...

Recursos humans: mestre, mestre de reforç, guia de les coves de Sant Josep.

4.8 Temporalització i Cronograma.

El projecte és breu, per això el temps estimat per a portar-lo a terme és curt. Es desenvolupa al llarg del tercer trimestre amb l'arribada del bon temps per poder realitzar alguna excursió mitjançant unes sessions en la totalitat de les setmanes del mes de maig i també perquè els xiquets ja estan més desenvolupats i podem treure més profit dels seus pensaments. La temporalització és flexible i oberta, per això està la possibilitat d'allargar-ho un parell de sessions més en funció de les necessitats i curiositats dels alumnes respecte els paisatges propers a la Vall d'Uixó.

4.9 Desenvolupament de les sessions.

Sessió 1

Partint de la situació que els xiquets estan disposats en grups, a la primera sessió presentarem el tema de la proposta didàctica, per això farem una introducció del tema a tota la classe de primer diguen-los que el tema que anem a tractar a partir d'ara és el paisatge de la Vall d'Uixó. Seguidament els posarem un vídeo de la plataforma digital de saba nomenat «Així és el meu món» (annex 1) i després un altre vídeo de Youtube nomenat «Ciències Socials. 1r Primària. Tema 5: Els paisatges i els seus canvis» (annex 2) i els farem una sèrie de preguntes per a que els xiquets reflexionen com: què és un paisatge? els paisatges canvien o sempre són iguals? Quins paisatges coneixeu? Sabeu algun paisatge de la Vall d'Uixó? Quin paisatge vos agrada més la muntanya o la mar? En altres llocs hi han els mateixos paisatges que tenim ací? Quin paisatge vos agrada més? Sabeu el que és una vall? I la costa? I un riu? I un llac?...Després de fer unes preguntes i conversar amb els alumnes agafem un mural gran de 2m d'alt per 1m d'ample de color blanc i el pengem a la paret, entre tots buscarem el títol, en aquest cas serà "«El paisatge de la Vall d'Uixó» i el posarem en retolador.

A continuació expliquem que al mural posarem els noms dels paisatges que anem a treballar, en el qual podrem posar fotos pròpies i amb un programa que es diu Aurasma haurem de fer uns vídeos parlant dels paisatges per a que al final li donem vida a aquest mural. Posarem un exemple d'aquesta aplicació per a que vegem el resultat tant interessant que apareix.

Aurasma és una aplicació de realitat augmentada per a tabletas digitals, mòbils, ordinadors o consoles que et permet crear i compartir continguts. Fa possible afegir informació a una realitat determinada com una imatge, per exemple, fem una foto a un objecte i d'altra banda fem un vídeo relacionat amb l'objecte, el que fa l'aplicació és aplicar un aura a la imatge i en el moment en que enfoquem amb el mòbil a l'objecte, apareixerà el vídeo amb que l'hem relacionat. Açò permet donar vida i reforçar allò que fem i donem, totes les classes de primària tenen murals i cartells i amb aquesta aplicació es podria aplicar vídeos dels propis xiquets explicant els conceptes que han donat, suposa un avanç i una millora de la pràctica educativa.

Com que som 5 grups de 5 hem de triar els 5 paisatges més rellevants del municipi, hem d'intentar guiar als alumnes per a que l'elecció siga la que nosaltres volem plantejar, en aquest cas els paisatges que han de sorgir per la seua importància són les coves de Sant Josep, el riu Belcaire i la muntanya Pipa, de manera més guiada també treballarem una zona propera com són les platges i la vall com a paisatge de la Vall d'Uixó. Abans d'acabar la primera sessió repartirem un full a cada persona per a que facen un dibuix i posen el títol que hem dit abans, cada sessió farem un dibuix per tal de ajuntar-los al final i tindre un bon record, a l'acabar el deixen al caseller.

Finalment, repartirem un paisatge a cada grup i els expliquem que cada grup ha de buscar informació amb l'ajuda dels pares, el que més li agrada ho han de portar a classe el dia que els toque per a explicar-ho breument a la resta de la classe, és important que busquen coses per ells mateixos perquè gravarem un vídeo amb el que porten. A la pròxima sessió, només ha de portar informació el grup del riu Belcaire i els ho apuntarem a l'agenda.

Sessió 2

En aquesta sessió treballarem el riu Belcaire. Al principi, mentre posem una foto del riu a la pissarra digital (annex 3), el grup de xiquets que han portat informació respecte a aquest riu la diran a la resta de la classe de forma oral, nosaltres al mateix temps l'apuntem a la pissarra perquè després ens farà falta, si falta informació o algú vol saber altres coses que no hem dit, ho busquem i ho completem i si hi ha xiquets que saben coses i no són del grup els motivem a parlar i contar-ho. Tot seguit, veurem un vídeo de la presentació del llibre *El riu d'Aleix i Paula* (2017) de l'autor Nel·lo Navarro (annex 4), que és un llibre que tracta una història sobre el riu Belcaire, el riu que estem tractant. Com que tenim aquest llibre físicament a la biblioteca d'aula (annex 5), el llegirem entre tots, primer un poc cadascú i després el mestre. Una vegada hem llegit el conte, parlem sobre aquest i sobre el riu en concret i fem preguntes com: De què tracta el llibre? Vos ha agradat? Quins animals apareixen? Com acaba el llibre? El riu porta aigua actualment? I en el llibre hi havia aigua al riu? Per què creieu que ara no passa aigua pel riu? Ha canviat l'aspecte del riu amb el pas dels anys? On comencen els rius? On acaben els rius?

Una vegada hem tractat el llibre de lectura entre tots, passem a una segona part de la sessió on anem a realitzar una activitat per introduir els noms i els adjectius i dins dels noms parlarem de si són femenins o masculins. Per poder realitzar aquesta tasca, haurem escanejat un parell de pàgines del llibre prèviament i les posem a la pissarra digital descarregant-les del correu electrònic. La pissarra digital té una funció d'edició per poder subratllar, en el seu defecte podem fer-ho amb retoladors, i els xiquets aniran eixint, llegint i encerclant els noms de roig i els adjectius de blau, només un per cap. Al mateix temps, quan encerblem els noms, conversem amb xiquet si és femení o masculí (annex 6).

Per acabar aquesta sessió, hem de gravar un vídeo al grup que ens ha explicat la informació del riu, ells elegiran l'ordre però han d'eixir parlant tots, la gravació del vídeo la poden fer ells amb la tableta digital de l'aula baix la supervisió del mestre. Aquests els podran veure en temps lliure o en altre moment per a donar-los la possibilitat d'aprendre, divertir-se i ensenyar-ho als companys amb la tableta digital, és a dir, es tracta de donar-li vida al mural, la informació quedarà guardada a l'aplicació i quan enfoquem al cartell automàticament apareixerà el vídeo. Hem de recordar al segon grup, que ha de buscar i portar informació sobre la muntanya Pipa per a la propera sessió i assegurar-se que ho apunten a l'agenda.

Sessió 3

Com la sessió anterior, el primer que farem serà escriure a la pissarra totes les dades i informació que han portat i exposat els alumnes a la resta de la classe completant-la amb el que nosaltres sabem mentre posem una foto de la muntanya Pipa (annex 7). En aquest moment hem de començar amb la pluja d'idees respecte la muntanya, hem d'esbrinar què és allò que saben i volen saber respecte la muntanya per poder fer la fitxa que tenim preparada, per tant els guiarem amb preguntes com: Qui ha fet la ruta del Pipa? Quins elements hi ha a la muntanya? Sabeu com es diuen els elements que tenen vida? Algú sap elements que no siguin éssers vius? L'aigua és un ésser viu? I l'aire? Quins animals trobem a la muntanya? És important cuidar la muntanya? Hem de mantindre l'entorn net o brut? Per què?

A continuació els donarem una fitxa molt senzilla amb unes activitats (annex 8), serà un repàs al que acabem d'explicar, quan hagen fet la fitxa la corregim a la pissarra digital amb retolador, per a que cada xiquet siga autònom de corregir-se el seu propi full. Finalment amb el temps que sobre, els xiquets han de dibuixar en un full amb el títol de «El riu Belcaire» un dibuix del riu que no ens va donar temps a realitzar a l'última sessió i en altre full amb el títol «La muntanya Pipa» un dibuix de la muntanya, tot seguit els guardaran al caseller per fer un projecte al final de les sessions. Abans de recollir, els recordarem als xiquets del grup vinent que han de buscar informació respecte la nostres platges de forma breu i a més gravarem el xicotet vídeo informatiu respecte al tema d'avui amb la mateixa llibertat que fins ara.

Sessió 4

A l'arribar a classe, mentre posem una imatge de les platges (annex 9), el tercer grup ens explicarà allò que ha trobat respecte a les platges properes a la Vall d'Uixó, aquesta informació la posarem a la pissarra completant-la per a que al final de la classe els xiquets puguin llegir-ho a l'hora de realitzar el vídeo explicatiu per seguir amb l'aplicació de l'Aurasma. Una vegada hem tractat el tema, anem a parlar i veure el que coneixen els xiquets amb preguntes com: Quina platja és la més propera a la Vall? Quins elements trobem a la platja? Quin és el més abundant? Sabeu el que vol dir una costa? Com s'anomena la nostra costa? Coneixeu el nom del nostre mar? Sabeu fins on arriba? Ara anem a parlar de l'aigua, sabeu de quina manera podem trobar l'aigua a la Terra?

Una vegada hem conversat sobre les platges que ens envolten i hem introduïda la pregunta sobre el tema que volem tractar, els expliquem que hi han tres tipus diferents de forma en la que es presenta l'aigua a la natura, en aquest moment, hem d'agafar l'aigua calenta que hem calentat abans d'entrar a classe, el gel, un colador i fem l'experiment de les formes de l'aigua (annex 10), en aquest moment fem preguntes als xiquets del que estan veient, quines formes té l'aigua? Què passa entre l'aigua i el gel? Sabeu com es diu aquest tipus de forma de l'aigua? Si açò fora més

gran, quin nom rebria? L'aigua té sabor? I olor? I l'aire? Què passaria si contaminem l'aigua? Una volta hem vist tots l'experiment, els repartim una fitxa respecte al que acabem de veure (annex 11), al mateix temps les anem fent i corregint a la pissarra digital i els xiquets van eixint a omplir els espais amb retolador.

Finalment gravem el vídeo d'aquest grup per a guardar-lo amb la resta i recordem al pròxim grup que és el de la Vall d'Uixó que han de buscar informació, aquesta vegada com és un tema ampli, el que podem fer és indicar-los sobre què poden buscar informació, per exemple d'on està situada la Vall d'Uixó, el temps que fa, si és extensa, si abans era igual de gran que ara o els monuments importants.

Sessió 5

La sessió de hui es basa en ajuntar, seleccionar i completar la informació que els xiquets han portat, ho apuntarem a la pissarra per poder gravar el vídeo al final de la sessió. Tot seguit parlarem sobre alguns aspectes rellevant de la Vall d'Uixó, el primer serà explicar-los que s'anomena Vall perquè és una plana que està situada entre muntanyes. Podrem parlar dels temes que proposen els xiquets o tractar allò que els interessa. Després el tema que ens importa és que reconeguen els elements naturals i els elements humanitzats i com ha evolucionat el paisatge al llarg del temps, aleshores mantindrem una conversa parlant sobre coses que els desperte curiositat fent-los arribar on nosaltres volem però també tractant temes que els interesse a ells, els farem preguntes com: Quin lloc vos agrada més de la Vall? Quin paisatge dels que hem donat vos agrada més? Sabeu el que vol dir element natural? I element humanitzat? Podeu posar exemples d'algun element natural? I d'algun humanitzat? Les cases són naturals o humanitzades? I els arbres? I Un pont? I una pedra? Creieu que la Vall d'Uixó sempre ha sigut igual de gran o abans era més xicoteta? A què es deu?

Una volta hem conversat, anem a fer una activitat d'observació, per això és necessari eixir al pati aleshores els repartim un full on hi ha un apartat amb el títol "elements naturals" i d'altre amb el nom "elements humanitzats" a més, aquest full té un segon exercici on han de trobar 5 figures geomètriques planes bàsiques ja explicades al principi del curs (annex 12), després de 15-20 minuts tornem a classe i mantenim una conversa amb allò que hem escrit amb preguntes com: Quins elements heu trobat? Vos ha costat molt? Algú llig els que ha posat? Finalment gravem el vídeo corresponent al tema de l'Aurasma i els recordem als xiquets allò que han de portar per a la propera sessió de les coves de Sant Josep i ho apuntem a l'agenda.

Sessió 6

Aquest va a ser l'últim grup que ens donarà informació pel que fa als paisatges i serà l'últim grup en gravar el vídeo. Una vegada estem a classe, hem d'escoltar el que diuen els xiquets, apuntar-ho a la pissarra i aquesta vegada gravarem el vídeo a l'inici de la classe. Una vegada fet

açò expliquem que anem a fer un Kahoot (annex 13), expliquem que és un joc que es juga per grups i és per a veure si han estat atents a allò que hem anat dient al llarg d'aquestes sessions, han de nombrar un representant de cada grup per a que s'encarregue de marcar la resposta, hem de dir que no importa guanyar, que allò més imprescindible és passar-ho bé, respectar el silenci i intentar fer-ho el millor possible.

Kahoot és un servei web que permet crear diferents tipus de tests, es comporta com un joc recompensant a les persones que van encertant amb una major puntuació. En la pàgina podem trobar qualsevol tipus de test, però també podem crear-lo i fer nosaltres les preguntes sense límit. Per poder jugar hi ha una opció que crea un PIN i cada usuari que jugue ha de posar-lo. Millora l'àmbit educatiu i metodològic ja que els propis alumnes poden crear les preguntes del test fomentant la seua creativitat, els resulta molt atractiu ser participants i creadors del joc que van jugar. És una ferramenta molt útil per als mestres i per als alumnes perquè permet repassar i aprendre continguts exactament igual als que hem impartit a classe.

Seguidament pujarem a l'aula d'informàtica on es disposaran per grups, necessitarem 5 ordinadors i el del mestre que portarà a terme l'activitat. Com que són xicotets, he realitzat jo el Kahoot, si disposarem de més temps o foren més majors, seria perfecte que els xiquets tinguen la possibilitat de fer ells les preguntes del tema i nosaltres passar-les a l'ordinador.

Una vegada comence el joc, hem de llegir bé les preguntes, treballar en coordinació i arribar a un acord entre tot l'equip per a posar la resposta correcta. Quan acabem el joc, tornem a classe i mantenim feedback amb el que acaben de fer.

Sessió 7

Aquesta sessió és per familiaritzar-se amb allò que han estat donant, per passar-ho bé i guadir dels paisatges propis que hi han a aquest municipi. Utilitzem la primera part de la classe per veure el resultat final del mural amb l'aplicació Aurasma (annex 14), de manera que repartim les tabletetes de la classe i fem un exemple, algú obrirà l'aplicació, es dirigirà al mural i ficarà el cercador d'aures a la part del mural que tinga curiositat, al mateix instant li apareixerà el vídeo del grup que ha parlat sobre això. Una vegada posat l'exemple la resta d'alumnes poden anar de un en un al mural i veure el vídeos. Mentre uns fan això, els altres han de portar tots els fulls que hem anat fent d'aquest tema per ordenar-los i grapar-los, en cas de que falte algun dibuix o no haja donat temps a acabar algun full, el temps d'aquesta sessió el gastarem per deixar acabat el projecte i puguen emportar-se'l a casa.

Una vegada hem jugat, els expliquem que el proper dia farem una excursió a les coves de Sant Josep i els repartim un full que és una autorització per a que la porten signada on especifica allò que necessiten i els diners que val.

Sessió 8

Les coves de Sant Josep és el patrimoni natural més conegut i important de la Vall d'Uixó. L'hem treballat a classe i realitzar una excursió a les coves és una bona opció per completar el nostre coneixement respecte aquesta zona i per donar sentit a tot allò que hem treballat a l'aula. Aquest entorn natural i únic situat a les portes del parc natural de la Serra d'Espadà està format pel riu subterrani més llarg d'Europa de tres quilòmetres de recorregut, tot i que hi ha una part inexplorada que no se sap fins on arriba. Dins de les coves hi ha un embarcador on s'agafen les barques per visitar zones i galeries com la Boca de Forn, Lago Azul o la Galería de los Sifones.

En l'excursió a les coves de Sant Josep farem un passeig pel poble fins arribar a la zona, una vegada allí, farem un passeig en barca, acompanyats pel guia, navegant 800 metres de les aigües del riu mentre tenim un full informatiu amb allò que estem veient i mentre escoltem allò que ens conta el guia. Abans del passeig en barca també explorarem 255 metres a peu. La visita aproximadament té una duració de 40 minuts. Una estona abans de partir, hem de recordar les normes que hem de complir mentre anem al nostre destí com per exemple que hem d'estar agafats de la mà, fer cas al mestre, no tirar res a terra per tal de que el camí a l'excursió siga adequat. També els recordarem que hem de respectar aquest patrimoni, per tant, no es pot tocar les formacions de l'interior de les coves en cap moment i tirar deixalles.

4.10 Avaluació.

L'avaluació és un element clau que ens ajuda a determinar el grau de consecució dels objectius proposats, per això és un element imprescindible en el procés d'ensenyament-aprenentatge. A l'hora d'avaluar els aprenentatges obtinguts dels alumnes a través d'aquesta proposta didàctica, no es portarà a terme cap examen ni se seguirà cap percentatge per a qualificar. Es va a desenvolupar una avaluació qualitativa que parteix d'un aprenentatge significatiu, és a dir, es parteix d'uns coneixements previs abans de seguir amb els nous i es valora el progrés dels xiquets i les xiquetes.

El treball del mestre és fonamental que es base en l'observació directa i continuada, es posa més importància al procés d'aprenentatge que al resultat, per tant l'avaluació també serà processual. En les sessions i activitats elaborades, l'avaluació estarà orientada a observar el avanços de l'alumnat, al tindre un caràcter continuat, s'utilitzarà un quadern per la presa de dades i es tindrà en compte les activitats realitzades a l'aula, la participació, l'interès i el treball en equip. Per tant, l'avaluació que es portarà a terme serà global, continuada i flexible. Segons Merino (2003) diu que: «La evaluación no debe de ser una actividad terminal y puntual, sino que se tiene que realizar como un sistema procesual, el cual se desarrolla durante todo el proceso planificador de la enseñanza»(p.73). Alguns dels criteris que es tindran en compte per l'avaluació seran els següents:

- Participa activament en les activitats realitzades a dins i fora de l'aula.
- Presta atenció a les explicacions del mestre.
- Mostra una actitud de respecte cap als companys, al mestre i a l'entorn.
- Treballa i s'esforça en les responsabilitats que se li ofereixen.
- Implicació i dedicació a la recerca d'informació i al treball manual de classe.
- Mostra interès per aprendre nous coneixements i per l'entorn.
- Ajuda als companys per a la consecució dels objectius.
- Respecta i guarda silenci mentre el mestre, els companys o el guia estan intervenint.

5- CONCLUSIONS

Aquest TFG m'ha resultat de gran ajuda perquè he ampliat el meu coneixement al voltant d'aquesta professió, m'he donat compte de que l'educació cada volta implica més creativitat i formació per part del mestre per preparar unes bones sessions amb els alumnes, una bona motivació i implicació del mestre per l'ensenyament ajuda a fer sessions molt reflexives i divertides per als alumnes ja que cada volta hi ha més tecnologia, més eines i més documentació en aquest àmbit. Com que he tractat el paisatge, he pogut observar que tota la documentació aportada i interessant era per part de gent propera al municipi la qual cosa me fa reflexionar de la importància que té ensenyar el patrimoni local als xiquets veïns. Una de les coses més complicades ha sigut seleccionar la informació que trobava perquè quan empires temps en documentar-te t'assabentes que hi ha molta gent interessantíssima que fa llibres o documents d'allò que tu només escriuries una pàgina, però amb dedicació i constància crec que he après i seleccionat allò més afí al meu pensament. D'altra banda crec que el muntatge d'activitats tenia clar que anava a enfocar-ho a les TIC perquè si abans ho considerava imprescindible, ara i després de veure el món d'eines que hi ha, ho tinc més. Realitzar un TFG implica posar en marxa coneixements, habilitats, aprenentatges, pensaments i valors que hem après al llarg d'aquests anys, tant a la universitat com a les pràctiques i crec que com a punt i final a tot el treball que hem fet està bé perquè serà un gran record.

La proposta didàctica que he plantejat té un treball final com és el mural amb aures, de manera que el resultat final i allò que han après ho poden ensenyar als pares, als amics o veure-ho en qualsevol moment. A més implica que ells, en casa, es senten amb els pares i seleccionen la informació que més els agrada per explicar-ho als companys i fer-se vídeos, van a realitzar una excursió al lloc que han treballat a classe i també faran un joc didàctic per grups com és el Kahoot. Aquest disseny està fet per a que ho passen bé i interactuen amb els companys però també per a fer un aprenentatge més proper i més autònom. Crec que seria aplicable a primer i a més crec que pot servir com a base per aplicar-ho a la resta de cursos, a mesura que plantejava les activitats

veia que podia tractar més temes d'altres assignatures però no podia fer-ho immens. Com que he tractat en xiquets de primer al pràcticum II, veig que han d'estar en l'última fase del curs per aplicar algo així d'autònom perquè estan acostumats a altres mètodes però en qualsevol cas veig una gran oportunitat poder començar a donar-los certa autonomia a l'hora d'aprendre.

Entre els punts forts crec que es fomenten les TIC de manera divertida i educativa, comprenen el valor i la importància respecte el patrimoni local, aprenen d'altra manera que no amb llibres, fan aquest aprenentatge personal i significatiu, a partir d'una proposta així es pot treballar qualsevol contingut del currículum de primària, és una proposta que es pot allargar i incorporar més contingut o més matèries, per tant la interdisciplinarietat també és un punt fort. Altre aspecte rellevant és la disposició i el treball grupal per fomentar la cooperació. La possibilitat de donar-li al xiquet unes eines diferents i treure-li aspectes que no coneixien abans, els fa enriquir-se i despertar la il·lusió per aprendre.

D'altra banda, entre els aspectes que considere dèbils diria que és una proposta que trauria un major rendiment en edats més adultes, perquè a l'hora de realitzar alguna activitat, el xiquet pot estar més limitat. Crec que les activitats els donen molta llibertat i autonomia i pot ser a aquestes edats primerenques no obtinguem el resultat que esperem, en aquest cas, una metodologia més guiada seria més apta. Estem moltes sessions per treballar només un contingut principal, a més treballem continguts de diferents matèries i això al xiquet li pot causar confusió.

Aquest TFG es podria implantar en qualsevol col·legi de la Vall d'Uixó perquè no implica molt d'esforç ni molts coneixements i ja està realitzat, per tant, qualsevol mestre que desitge posar-ho en marxa o com a base per a fer-ne un més gran, només ha de llegir-lo i posar-se a treballar. Resulta atractiu com a ajuda a aquelles persones que vulguen una alternativa al llibre de text o a aquelles persones que intenten fer una cosa diferent, com inici a un aprenentatge basat en projectes està bé, és un material que pot estar a l'abast del mestre i si no li agrada els continguts que s'han tractat, pot utilitzar la mateixa metodologia de treball amb altres continguts. És una proposta didàctica que es troba suportat pel material didàctic de les TIC, en aquesta proposta agafa molta importància els ordinadors, la pissarra digital, les tabletas i programes informàtics didàctics com el Kahoot o l'Aurasma que són uns recursos molt interessants i divertits d'aplicar a l'aula.

Com a conclusió final pense el meu TFG aporta una visió nova i motivadora que crec que és la base de l'ensenyament, intente remarcar que el treball del docent no és impartir els seus coneixements i allò que està en un llibre sinó intentar guiar els nostres alumnes per esbrinar allò que els motiva i poder donar-los l'oportunitat de treballar i aprendre allò que tenen il·lusió a l'aula de la seua escola, de manera que els arribem a entendre i treure el màxim possible d'ells.

6- BIBLIOGRAFIA

- Bajo, M^aJ.B. (2001). El paisaje en el currículum de educación primaria, dentro del área del conocimiento del medio natural, social y cultural. *Revista de pedagogía de la Universidad de Salamanca*, 13, p.51.
- De la Banda, J. F. G. (2005). La enseñanza del patrimonio. *Investigación en la escuela*, 56, p.87.
- Díaz, L. J. (2010). Educación física e interdisciplinariedad: una relación cada vez más necesaria. *Tandem: Didáctica de la educación física*, 33, p.7.
- Fernández, T. C. (2008). *Las TICs y la Escuela*. Barcelona: Nuevo Horizonte.
- García, M. S. (2007). *La escolarización obligatoria en el siglo XXI*. Madrid: La Muralla.
- García de la Vega, A. (2011). El paisaje: un desafío curricular y didáctico. *Didácticas específicas*, 4, p.17.
- Martínez de Pisón, E. (2009). *Miradas sobre El paisaje*. Madrid: Biblioteca nueva.
- Merino, J.V. (2003). *Programas de animación sociocultural. Tres instrumentos para su diseño y evaluación*. Madrid: Narcea.
- Pedraza, S. J. R. (2010). El paisaje como recurso competencial y centro de interés didáctico. *Revista digital educación*, 28, p.117.
- Piaget, J. (1986). *Estudios de psicología genética*. Buenos Aires: Emece Editores.
- Pinchemel, P. (1989). *Nuevo método para la enseñanza de la geografía*. Barcelona: Teide.
- Pozuelos, F.J. (2007). *Trabajo por proyectos en el aula: descripción, investigación y experiencias*. Sevilla: Ediciones MCEP.
- Troitiño, M. A. (1998). Patrimonio arquitectónico, cultura y territorio. *Revista del Instituto Universitario de Urbanística de la Universidad de Valladolid*, 4, p.95.
- Ribes, A. (2008). *Metodologías activas*. Valencia: Gima.
- Sebastià, R. (2008). *Ciències socials i la seua didàctica*. Alacant: Universitat d'Alacant
- Pérez, N. E., i Setién, Q. E. (2008). La interdisciplinariedad y la transdisciplinariedad en las ciencias: una mirada a la teoría bibliológico-informativa. *Revista Cubana de Información en Ciencias de la Salud, Acimed*, 18(4), p.1.
- González, I. E., Marrón, G. Mª J., Moraleda , N. C. i Rodríguez, S. H. (2003). *La geografía ante las nuevas demandas sociales*. Toledo: Asociación de Geógrafos Españoles.
- Gross, R. E. Chapin, J.R.C. i Messick, R.C (1983). *Ciencias sociales, programas actualizados de enseñanza*. México: Limusa.
- Johnson, D.W., Johnson, R.T. i Holubec, E. J. (1999). *El aprendizaje cooperativo en el aula*. Buenos Aires: Paidós.

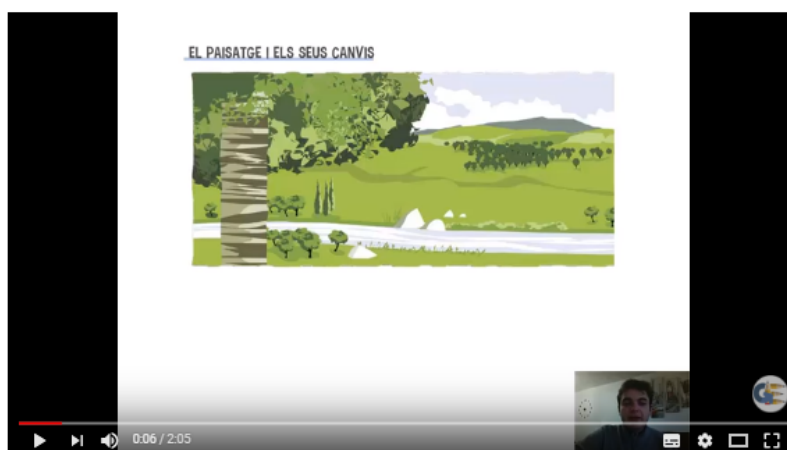
7-ANNEXOS

Annex 1. Vídeo "així és el meu món".

Font: <https://e1-centros10.smsavia.com/local/webbook/book.php>

Annex 2. "Ciències Socials. 1r Primària. Tema 5: Els paisatges i els seus canvis".

Font: <https://www.youtube.com/watch?v=EggVqksDFjQ>

Annex 3. Imatge del riu Belcaire.

Font: https://ca.wikipedia.org/wiki/Belcaire#/media/File:El_riu_Belcaire_per_les_coves_de_sant_Josep_de_la_Vall_d%27Uix%C3%B3.JPG

Annex 4. Vídeo "El riu d'Aleix i Paula".

Font: <https://vimeo.com/244863747>

Annex 5. Llibre "El riu d'aleix i Paula".

Font: <http://latitud40media.blogspot.com/2017/12/el-riu-daleix-i-paula-album-infantil.html>

Annex 6. Activitat de substantius i adjectius.

Font: Activitat de creació pròpia.

Imatge: <http://latitud40media.blogspot.com/2017/12/el-riu-daleix-i-paula-album-infantil.html>

Annex 7. Imatge muntanya Pipa.

Font: <https://associacioarqueologicalavall.org/2017/11/06/el-santuari-roma-de-pipa/>

Annex 8. Fitxa éssers vius i no vius.

Nom i cognom:

Data:

els éssers vius i els éssers no vius

1 Observa i escriu segons corresponga:

Són éssers vius.

No són éssers vius

•
•
•

•
•
•

2 Llig i completa l'oració amb els éssers vius d'aquesta llista:

xiquet llibre aigua foca llàpis taula roser

El _____, el _____ i la _____
són éssers vius.

Tots els éssers vius naixen, s'alimenten, tenen fills i moren.

Font: creació pròpia.

Imatges: <https://e1-centros10.smsavia.com/local/webbook/book.php>

Annex 9. Imatge de la platja de moncofa.

Font: <http://lespalafangues.blogspot.com/2011/03/postal-de-la-playa-de-moncofa-moncofar.html>

Annex 10. Imatge experiment de les formes de l'aigua.

Font: <https://www.youtube.com/watch?v=jcRL7FDHqe8>

Annex 11. Fitxa de les formes d'aigua a la terra.

Nom i cognom:

Data:

Aigua i aire

1 Qui necessita aigua i aire per a viure? Encercla.

2 Marca l'opció correcta.

L'aigua és blava i l'aire és verd.

L'aigua no té olor ni sabor.

3 Com podem veure l'aigua en la naturalesa? Encercla.

vapor aigua líquida gel

4 Quines accions contaminem l'aire i l'aigua? Pinta.

contamina l'aire contamina l'aigua

Font: creació pròpia.

Imatges: <https://e1-centros10.smsavia.com/local/webbook/book.php>

Annexe 12. Fitxa dels elements naturals i humanitzats.

Nom i cognom:

Data:

1- Elabora un llistat de 5 elements naturals i 5 humanitzats.

Elements naturals

Elements humanitzats

2- Nomena 5 coses que tinguin una forma a figura plana, pot tindre forma de cercle, de triangle o de quadrat.

Font: creació pròpia.

Annex 13. Kahoot

The image shows a Kahoot! quiz interface. On the left, there is a preview of the quiz with a landscape photo and the title 'Els paisatges a la Vall d'Uixó'. Below the title are buttons for 'Play' and 'Challenge', and a star icon. The main area on the right shows 'Questions (9)' and 'Show answers'. Three questions are visible:

- Q1: On es troba la Vall D'Uixó? (120 sec) - Accompanied by a map of the region.
- Q2: On neix el riu Belcaire? (120 sec) - Accompanied by a photo of a river.
- Q3: L'aigua és un element..... (120 sec) - Accompanied by a photo of water.

Font: creació pròpia.

Annex 14. Mural amb aures.

EL PAISATGE DE LA VALL D'UIXÓ

LES COVES DE SANT JOSEP

LA MUNTANYA PIPÀ

LA PLATJA

LA VALL

EL RIU BELCAIRE

Font: creació pròpia

Imatges: platja: <http://www.cuentosinfantilescortos.net/historias/cuentos-de-playa/>

muntanya: <http://periodicolaromanilla.blogspot.com/2017/04/>

cova: <https://paraninos.org/cuentos-de-miedo-con-monsutros-para-ninos/>

vall: <https://www.alamy.es/imagenes/carrot-gun.html>

riu: <https://www.canstockphoto.es/pesca-28447527.html>